

Выходить во Львѣвѣ ще Вторника, Четверга и Суботы... Редакция, администрація и епопедичія пѣдѣ Ч. 44 ул. Галицка...

Предплата на „Дѣло“ для Австрій: для Россіи: на пѣлый рѣкъ . . . 12 рр. на пѣлый рѣкъ . . . 12 ррбл. на пѣлый року . . . 6 рр. на пѣлый року . . . 6 ррбл.

Бесѣда пос. Д. Кулачковскаго, емологешена 2 (14) марта въ радѣ державной при бюджетовой дебатѣ надъ позиціею „министерство внутрѣшнихъ дѣлъ“.

„Коли я торѣкъ такожь при бюджетовой дебатѣ, представивъ печальне положеніе того тримиліоннаго народа, котрый аступленый тутъ трема, говорю: трема послами, а въ палатѣ павѣвъ не мае нѣ одного земляка своимъ представителемъ, — я подавъ яко причину нашихъ бѣдъ угнетающу насъ польску опѣку, стоячу въ суперечности якъ до нашихъ историчныхъ правъ, такъ и до постановъ основныхъ законѣвъ державныхъ, бо та опѣка, при помочи правительственныхъ органѣвъ, ставитъ намъ перепоны въ повненіе нашихъ правъ якъ пѣдѣ въглядомъ конституційнаго жита, такъ и администраціи нашої церкви, а надто гровитъ небезпечностею свободѣ личности и власности моихъ земляковѣвъ. Хочь отвѣтъ, даный менѣ тогда въ дуже загальномъ тоиѣ въ стороны одного польскаго посла, именно п. дра Мадейскаго, не опрокинувъ нѣ одного въ наведенныхъ мною фактѣвъ, але ихъ, якъ н. пр. дотычно монастыря въ Добромилѣ, выдержтого польскими езуитами нашої церкви, тымъ болше потвердивъ, — невыносимѣй отношенія въ нашѣмъ краю бѣтъ тогда не лишь не получали, але приняли видъ ще печальнѣйшій. Отъ соймовыхъ выборѣвъ въ мин. роцѣ нема у насъ вже болше галицкаго кравного сойма, якъ сего духъ конституціи вымагае; бѣтъ выловився просто яко соймъ чисто-польскій; чисто-польскимъ естъ и краевой выдѣлъ, — бо для трехъ миліонѣвъ моихъ земляковѣвъ вповнѣ достаточно — лишь платити податки и веѣ прочій тягарѣвъ поносити... Навѣтъ въ тыхъ немногихъ радахъ повѣтовыхъ, въ котрыхъ мои земляки були-бы въ можности найтиса въ болшости, не можемо дѣйти до своего права, а то по той причинѣ, бо болшѣсть була-бы по ихъ сторонѣ. Я укажу лишь на дѣло рады повѣтовой въ Турцѣ, о котрой була вже давнѣйше бесѣда въ сѣй выс. палатѣ. Отъ 1874 р. не може тамъ прійти до потвердження новыхъ выборѣвъ повѣтовой репрезентаціи лишь тому, що мои земляки мали-бы въ нѣй болшѣсть. Отъ 1874 р. до нынѣ внесено до веѣхъ можливыхъ автономичныхъ и правительственныхъ властей 22 жалобы и просьбы, чтобы въ томъ, единѣмъ въ своемъ родѣ случаю добитиса права. Але се безъ успѣху. Верховна управа веѣхъ краевыхъ властей находится безъ вынѣтку въ польскихъ рукахъ. Въ министерствахъ у насъ рѣвно якъ-бы зовѣмъ не було ніякихъ вышнихъ урядникѣвъ нашої народности.

Польскій езуиты все ще астають въ спѣхѣмъ посѣданію нашего добромилскаго монастыря и его магтѣвъ и такъ имъ красно тамъ ведеса, що пѣсля звѣстной пословицѣ: „апетитъ прибывае въ мѣру ѣды“, они готуются захопити такожь и прочій нашій монастырѣвъ. И для чего бы нѣ? Если они безъ згоды провинціального сивода, котрый, пѣсля постановѣвъ нашої церкви, повиненъ бути зложеный въ духовныхъ и свѣтскихъ представителѣвъ, т. е. безъ згоды одинокаго фактора, мающаго право розпоряджати всякимъ церковнымъ майномъ, могли забрати одинъ монастырѣвъ, то заграблене такожь веѣхъ прочихъ монастырѣвъ ледви буде имъ зборонене, тымъ болше, що нашій епископы такъ стероризовані и перепуджені, що ледви найдесъ у нихъ смѣлѣсть — пѣднести противъ всемогучахъ езуитѣвъ протестъ, або хочъ-бы пригадати собѣ свою власну некомпетенцію въ томъ въглядѣ... Впрочемъ число езуитѣвъ у всѣхъ Галичинѣвъ рѣсте такъ очевидячки для того, бо каждого въ нихъ, зѣ-ѣтки днѣ лишь зявляется, нашій администраційнѣй власти сейчасъ пріймають въ австрійске пѣдданство, позволяючи ему рѣвночасно безъ перешкоды поселятиса середъ нашего народа, а тымъ же ихъ просто приневолюе — протягати свои руки за чужимъ добромъ, отже заграблювати нашій, безъ всякаго законной охороны остающій монастырѣвъ! Глядячи на те, я позволю собѣ звернутиса до Его Превосх. п. министра-президента и управителя дѣлъ нашої внутрѣшней политики съ тымъ, чтобы днѣ роздумавъ, чи се годится съ окликомъ примарена народѣвъ и чи се политично-розумно, черезъ сконцентроване у всѣхъ Галичинѣвъ езуитѣвъ, тыхъ орудій для нашої колонизаціи и нашого нищеза пѣдсычувати ще болше глубоке обуреніе и занепокоеніе, котрі успѣли вже до теперъ такъ широко охватити жителѣвъ мѣсти ѣтчины! (Зъ лѣвицѣ: Знаменито!). Якъ намъ при такихъ ѣтношеняхъ ведеса съ языковымъ рѣвноправненіемъ, запорученымъ арт. XIX основныхъ законѣвъ держ., о томъ злишно широко розводитиса, бо посолъ гр. Вурмбрандъ отъ недавно сконстатувавъ въ сѣй палатѣ, що для близько трехъ миліонѣвъ Русинѣвъ удержуеся въ державныхъ фондѣвъ лишь одна едина середна школа, а и многіи другіи бесѣдники въ лѣвицѣ указали дуже краснорѣчиво на гнетъ нашого языка и народности. Такъ! Гнетъ не лишь нашої церкви, котрый пѣсля остроумныхъ выводовъ п. Гавзнера на засѣданію въ 28 сѣчня с. р. яко „престѣ беззумство“ не повиненъ бувъ нѣколю появлятиса, но такожь гнетъ нашого языка достигъ вже тои крайности, що намъ нѣ вырѣкъ тогожь трибуналу, котрый мы въ одномъ про-

цесѣ съ теперѣшнымъ правительствомъ противъ министерства внутрѣшнихъ дѣлъ выграли, нѣ прихильнѣй для насъ розпоряджени давнѣйшахъ правительствѣвъ, не можуть дати нѣякой охороны противъ насильныхъ оскорбленѣвъ нашихъ правъ и чувствъ. Я позволю собѣ правду сказаного доказати однимъ вопіющымъ фактомъ, зятымъ въ новѣйшой порѣ, при чѣмъ замѣчаю, що жалоба внесена въ томъ дѣлѣ „Рускою Радою“, естъ теперь въ рукахъ правительства. (Тутъ наводитъ бесѣдникъ звѣстный нашій читателямъ хѣдъ дѣла съ выкладовымъ языкомъ педагогика для богословѣвъ въ львѣвскѣмъ университетѣ по смерти дра Фр. Костека. Якъ звѣстно, коли дръ Делькевичъ прінясе выклады педагогика по польски, рускій богословы (а естъ ихъ 67 противъ 17 Поляковѣвъ) внесли до сенату протестъ. Сенатъ рѣшивъ: що сего року шк. дръ Делькевичъ нехай выкладае по польски, а на другій рѣкъ розважитъ, чи можна буде по при польскій выкладъ педагогика завести и рускій. Се рѣшеніе суперечитъ министерскому рескриптовѣ въ 11 липня 1871 р. (ч. 523), пѣсля котрого оба краевіи языки можуть бути выкладовыми, а выѣборъ языка зависитъ ѣтъ слухачѣвъ.) Така то у насъ — говоривъ дальше бесѣдникъ — языкова рѣвноправность въ практицѣ! Одночасно мае въ томъ наилучшій доказъ, якъ то въ нашѣмъ краю умѣють хитро обходитиса съ розпорядженими центрального правительства, котрѣ колонизаторскимъ тенденціямъ стоять въ дорѣвъ. Якъ отже благорозумно поступитъ собѣ пос. д-ръ Менгеръ, припоручаючи недавно польскому послуви гр. Дѣдушицкому трохи болше осторожности, коли той въ свой бесѣдѣ неосторожно заявивъ, що правдивыхъ, если вже не выключно привилегированныхъ борцѣвъ за рѣвноправность веѣхъ австрійскихъ народѣвъ треба шукати на польскихъ посольскихъ лавахъ, а въглядно межѣ Поляками! Въ виду такого положени дѣлъ, повиннѣбъ нашій незваный опѣкунъ, а такожь и правительство зяты собѣ горячо до сердца и памятати прекраснѣй слова, выказаннѣ знаменитимъ бесѣдникомъ пос. Гавзнеромъ, пѣдъ часъ великаго языковой дебати, на засѣданію 28 сѣчня, (читае): Каждый, кто твердитъ, будѣто днѣ другіи свободы шансе, а свободу народности негуе або еи ѣтказуе, естъ лицемеромъ, бо безъ свободы народности и языка нема нѣякой правдивой свободы; все проче: свобода личности, печати, оборона правъ домашнихъ и сусѣднихъ, свобода переселенія, — все стаеъ иллюзоричнымъ и неможливымъ, коли лишь языкъ переслѣдованнѣй и пригнетѣннѣй. А за доказомъ въ користъ невоити правды тыхъ золотыхъ слѣвъ знамени-

того бесѣдника не потребуемо оглядатиса въ Повани, або въ городѣ Мецѣ, столицѣ вѣмедной Лотарингій; мы находимо его о много добитѣйшимъ въ непосреднѣй близи, въ нашої Галичинѣ, де ѣтбуеся и вже оконечно рѣшеный звѣстный львѣвскій процѣсъ о головну вѣраду, доказавшій фактами, що свобода личности, свобода совѣсти, свобода печати, якъ не менше и охорона домашнаго права и тайны писемъ, не входятъ зовѣмъ въ рахунокъ, если обвиненій належатъ до народа, котрого языкъ — ужю вѣятого въ бесѣды п. Гавзнера выказана, — переслѣдованнѣй и пригнетѣннѣй. (Зъ лѣвицѣ: Знаменито! Bravo!) Тутъ перейшовъ уже бесѣдникъ до звѣстного намъ процѣсу о головну вѣраду. Пригадавъ палатѣ звѣстнѣй намъ арештованія, домовнѣ ревизіи и конфискации переписки, дальше актъ обжалованія и засуду чотырохъ обжалованныхъ — не за головну вѣраду, але „за якесь непонятне забуреніе публичного спокою, полагающе будѣто-бы въ томъ, що не противились намѣренному, але не доконаному, бо властями перешкожденому переходу громады Гниличокъ до гр.-вост. церкви.“ Отгачъ бесѣдникъ перейшовъ до причинъ засуду и бачитъ ихъ двѣ: перша, що судіями присяжными були самі Поляки (бо прокураторъ, Полякъ, Русинѣвъ выеминувавъ въ спису присяжныхъ) а въ политичномъ процѣсѣ выступавъ національный антагонизмъ, симъ се равомъ тымъ болше, що польска праса его пѣдсычувала; другу причину засуду бачитъ бесѣдникъ въ томъ, що „и для членѣвъ трибуналу було чужимъ всяке национальное чувство, якъ се яскраво выязвилось при усуненю ѣтъ обороны дра Искрицкаго, одинокаго адвоката-Русина, и то тогда, коли вже розправа такъ поступила, що его не можна було заступити кимъ иншимъ! Дръ Искрицкій приписавъ засуду трехъ его клиентѣвъ своему усуненю и въ приписаннѣй дорѣвъ обжаловавъ преѣдсѣдателя трибуналу о парціальность. Зъ того выязвался собѣр и адвокатъ судѣ оправдавъ; засудженѣ однакъ томѣятеся въ вѣзаци; касадійный трибуналъ не уваглядивъ ихъ апелациї, а дорога до помилованія на стѣлько имъ заперта, на скѣлько они уважаются и уважаннѣй невинными. Каждый бевинно страдающій — такъ кончивъ бесѣдникъ, — мае певне право на наше сочувство. На таке сочувство мае право миліонный рускій народъ въ Австрій, котрый мимо свои вѣрности — пѣдверженнѣй наиболшому гнетови... Я прошу выс. правительство застановитиса лишь надъ тымъ, чи може гнетъ того народа лежати въ интересѣ державы? (Опѣски на лѣвицѣ.)

КОЗАЧКА ОЛЕНА.

Поэма Олены Пчѣлки. Посвята Микѣлѣ Лисенкови. XIII. То не горлица пѣдбита Зѣ болю умлѣвала, А то жѣнка Василева Жалѣ свой выговляла: „Охъ, мой милый, голубъ сивый, Все-жъ ты ѣтѣвжашъ!... На когѣ-жъ свою дружину Дома покидаешъ?... Поки прійдешъ, — може буду На трудной постѣли; А чи добра-жъ буде рада Въ самотной осели?... Не далеко смерть бувае При такому стану: Щось недобре сердце чувъ, — Може я и не встану!... Може, тѣлько у колысцѣ Дитятко заплаче, — Твоя-жъ мила може болше Тебе не побачитъ!...“ — „Годѣ, Насте! нѣ-що жалю Завдавать словами? Нѣ-що вѣагу мою тверду Розбивать слѣвами? Мушу ѣхати!... А ты, сердце, Не бѣвайсь даремне, — Зѣ постелѣ жива и здорова Устанешъ напевне! Выйде мене вѣустрѣчати Весела дружина И вынесе на рученькахъ Хорошого сына! Гляди-жъ, Насте, щобъ хлопятко Тутъ було здорове!

Та щобъ гарне соколятко Найшлося, черноброве! — Усмѣхнуеся, пошѣвъ нагляднѣти Ковя ворового; Зосталася у комнатѣ Жѣночка небога: На колаѣна упадае, Матѣрѣ Божу просае, — Най до дому Василека Щасливо приноситъ!... XIV. Отже и друга миленькая Дѣва за Василека: Удовина единица, — Оленочка дѣвка. Пѣтай матери старои Отчинае скрыню, До Василековой хаты Иде по-пѣдъ тынню. Нема слѣвъ въ очахъ Олены, (Та и въ обличю крови!) Щѣльво устѣнка склепились, Похмуреніи брови. Поспѣшавъ... Пѣдѣ ногами Рыпѣтъ сивѣтъ ѣтленькій, И тремѣтъ въ рудѣ холодной — Згѣртѣчокъ маленькій!... XV. Пролѣтала возуленька Черезъ ясныи бѣрѣ, Завитала-жъ дѣвчинонька До ковака въ двѣрѣ. „Здоровъ, милый, чернобровый! Чи мене пѣванавъ? Якъ съ иншою повѣнчався, То ще-жъ не стрѣчавъ!... Та не схайяй головоньки, — Не корѣтъ прійшла; Була-бъ довга та розмова, — Година-жъ мала:

Уже стоить осѣдланый Твоѣй кѣнь-воронецъ, — Треба хутко знаходити Розмовѣ конѣцъ!... Ѡтѣвжашъ ты, коваче, У непевну путь, Може тобѣ доведетсѣя И руки згорнутъ! Тожъ колишня твоя мила Прощатиса прійшла, Та гостинца на прощанье Тобѣ принесла... Памятаешъ мерезжану Хустину мою? На веѣшьє гаптувала, — Сѣго не вѣаю... Вѣвми ви, коваченьку, Вѣвми, — не дурайсь! Ѡтъ дарунку дѣвчозого Та и не ѣтмагайсь!... Не придалася хустиночка На веѣшьє намъ; Але жъ тобѣ готувала, Тобѣ и ѣтдамъ. Бери-жъ ви, коваченьку, Бери, не дивуйсь — Та по звѣчаю ковацкѣмъ Нею скористуйсь: Нехай здастсѣя хустиночка Не на те, щобъ гнить, А для славы ковацкой — Сѣделце укрѣтъ. Добре твоѣ, коваченьку Серденько волѣло: Выступаешъ съ товариствомъ За ковацке дѣло. Нехай Богъ тебе провадитъ Въ щасливу дорогу! Нехай доля тобѣ судитъ Надъ ворогомъ змогу! Коли-жъ будешъ неарадливымъ, Най доля спрѣе, —

Нехай щастѣя ся хустина Тобѣ привертае! Прибувай тогда до дому Ива войскомъ щасливо; Най розплете твоя жѣнка Коники грыву... Коли-жъ въ дѣлови святому Зрадишь, коваченьку, — Най натрапишь, вертаючися На вду дѣвчезеньку! Не кляла тебе за тую У коханю вѣраду, — А прокляну, якъ зстанешъ У войска по-заду. Нехай тогда въ чистѣмъ поли Ты марно загинешъ, — И мово хустиную Собѣ руки вкрывъшь! Памятай же сей заповѣтъ, Що тутъ говорила, Якъ прощатиса приходила Невѣнчана мила!... По той мѣвѣ пѣшла въ двору, Тихо коло хаты; Тѣлько чутно, якъ голосить Жѣнка у комнатѣ... XV. Та вже-жъ нашій коваченьки Дома попрощались, Вже-жъ рѣдами на коникахъ Та и пошуквались. Идутъ, идутъ кониченьки, — Сивѣй и воронѣ, Ѡтѣвжашъ коваченьки, — Старѣй и молодѣи... Коло старшого червонѣй Короговки мають, Попереду веѣго войска — Музиченьки грають.

оередний податки⁴ забирає голос пос. Гайль-бергер. Він казує на те, що в Стіри є нечуваною отрогостою екзекують податки, а о томъ переконує найлучше сума екзекції, котру перевышмає лиш сума призначена на екзекції податковъ въ Галичинѣ. Бесѣдникъ просить правительствѣ межъ прочимъ о те, чтобы подало сельскимъ господарямъ можноть дешовшого набуваня соли для худобы. — Министеръ скарбу дръ Дунавскій признає, що высота коштовъ екзекції є дуже значна, доказує однакж, що въ послѣднихъ 4 лѣтахъ зменшилося значно число екзекцій. Пос. Образа звертає до правительства оъ представленьемъ, чтобы въ Краинѣ усторонило вже разъ безграничный фискализмъ, сь якимъ въ послѣднихъ рокахъ стигаєся тамъ податокъ. Податокъ ґрунтовый єсть въ Краинѣ за высокой и се, а не зла воля єсть причиною, що контрибуентъ не платить. Пос. Образа вносить въ кюци резолюцію вызваню правительство, чтобы змѣнило терманы залаты податку. Оюбѣла приняла палата сей титуль. Дальше олдѣуває рефератъ „о цѣлѣ“, а тит. сей принято безъ дискусіи. При тит. „Посередній податки“ записалося до голоу 4 бесѣдникѣвъ. Першій говоривъ Леблехъ, жадаючи знизженя податку конзумційного для Вѣднѣ, котрый наибольше дотыкає робѣтниківъ. А в сѣдѣ доказує конечность реформы податку оъ цукру и вказує въ томъ отношеню на нѣмецку систему, (Pauschalirungs-System) яко найотповѣднѣйшу. До голоу записався ще одинъ бесѣдникъ, а позаякъ замкнено дебатъ, то говорила лиш бесѣдники генеральнѣ. Генер. бесѣдникъ дръ Менгеръ (противъ) жадає реформы, доказує конечность реформы податку оъ пива, доказуючи, що дотеперѣшня система стоить на перешкодѣ вывозѣвъ. Дальше жалѣся на подвышєныє податку оъ нафты, бо черезъ то дойшли цѣны до сего, що нафта, продукована въ Австріи, дорожша оъ нафты заграничнои. Пос. Штайлъ выбраний генер. бесѣдникомъ за тит., дякує правци, що згодила на его выборъ и розводитося надъ потребою реформы податку конзумційного и знесенемъ валѣвъ коло Вѣднѣ. — При тит. 3, котрый случайно выпущено при дебатѣ, забравъ ще голосъ пос. Просковецъ, котрый доказувавъ, що теперѣшня система оподаткованя пива оказалася шкѣбною для продукції и жадавъ оподаткованя солоду. — При роздѣлѣ „соль“ говорили послы Розеръ и Сальмъ за знизженемъ цѣны соли, при чѣмъ послѣдній попрає члененнй петиції зъ Галичины, чтобы правительствѣ дозволило побарати безплатно солянку для цѣлей господарства сельсого. — Заступникъ правительства гофратъ Валяхъ заявляє при той случайности, що правительство роздало кѣлька прѣбѣкъ товарачнои соли межъ господарѣвъ; знизженє цѣны соли може однакж наступити доперва тогды, коли згаєне договоръ торговельный оъ Угорщиною. — Тит. „соль“ и „тиюниъ“ принати оюбѣла внесєлє комисіи. — Нарядъ перервано о год. 3%, оtkладаючи дальшу дебатъ на 7 годину вечеръ. На порядку дневной стоить тит. „штѣмпель“. Пос. Стурцъ говорить за знесенемъ штѣмпля газетного и змѣною закона о штѣмплю оъ картъ. — Оюбѣла олдѣує тит. „лотерія“. Пос. Розеръ заявляє, що оны вже 20 разъ забирає голосъ противъ лотеріи, котра єсть оособливимъ жереломъ доходѣвъ державы. Бесѣдникъ наводитъ численнй примѣры, доказуючи, що лотерія привела многыхъ до руины, а многыхъ зведла на дорогу злочинства. Лотерія єсть мерзостею а не добровольнымъ податкомъ и бесѣдникъ 20-ый разъ вызває правительство, чтобы знесло лотерію. — При поз. „друкарня державна“ заявляє пос. Визенбургъ желанье, чтобы друкарня приняла приватнй работы и подносиє важнй замѣты противъ зарядовъ. Гофратъ Бекъ и справоздаєцъ Матущъ отпираютъ замѣты Визенбургъ, по чѣмъ поз. ирнято. — При тит. „грѣшѣ“ жадає пос. Тавше скорого урегулѣваня валюты. По ухваленому выдѣтѣвъ и доходѣвъ етату министерства скарбу приходять подѣ обрады етатъ министерства торговлѣ. При тит. „начальна администрація“ забирає голосъ дръ Гербертъ. Оны противатся роздѣлови палатъ торговельныхъ и промысловыхъ. Чтобы змѣнити большоть въ декотрыхъ палатахъ внесло правительство змѣну ординацій выборныхъ всѣхъ палатъ, бо инакше впадало-бы се дуже въ очи. Оттакъ выстуає бесѣдникъ противъ розпорядженє министерства розписуючому конкурєвъ на секретаря пракои палаты торговельной и замѣчає, що въ той справѣ министерство не має нѣякой компетенції. — Пос. Леблехъ выражає желанье скорой будовы вѣднованю мѣской желѣзницѣ и ставитъ отповѣдну резолюцію, котру переказано выдѣлови бюджетовому. Справоздаєцъ пос. Кляничъ полемазує сь Гербертомъ доказуючи, що змѣна ординацій выборныхъ въ палатахъ торговельныхъ має на цѣли лиш переведєньє рѣвноправности. — Палата приняла сей тит. а предѣдатель хотѣвъ подати подѣ обрады, что задала пѣзной поры зачала лѣвниці домогатися замкненя засѣданя, отложено дальшй дебаты до понедѣля с. е. 24 н. с. марта. — Въ понедѣлокъ дня 24 марта розпочалася по принятию провизоріи бюджетовои на цвѣтєнь, дальша дебата надъ 5-ымъ титуломъ етату министерства торговлѣ „Служба санитарна въ пристаняхъ и на корабляхъ“. — Бар. Кибекъ говорить за поднесенемъ будовы корабльєвъ. — Дръ Вулатъ жалѣся, що выдатки прѣдмиваннй въ бюджетѣ на будовлѣ пристаней замалы и вказує на недостатѣ пристаней въ Спалато. Ощадноть правительства лочнає на хибныхъ пресумціяхъ. Вже само розвитє морскои силы военної wymagaє большыхъ вкладѣвъ на будовлѣ пристаней, оособливо-жъ пристани въ

Спалато, котрой важноть признає само правительство. — Пос. Витезъ полемазує противъ замѣтовъ бар. Кибекъ и Зоа, що Славяне зъ Побережа занимаютя лиш олитию а не дбають про интересы населєня, доказуючи, що послы Славянъ побезрѣкны лѣмъ для обороны народности противъ инъетивъ зъ стороны противникѣвъ муоятъ дотыкати пытанъ національного. П. Розеръ говоривъ за улукєнями въ телеграфичномъ и почтовомъ оборѣтѣ за поднесенемъ платы урядничѣвъ и службы, а що министръ торговлѣ заявляє, що правительство приготавляє отновлєннй законы. Покѣлькохъ замѣткахъ справоздаєцъ принято тит.: „почты, телеграфы и цѣлницѣ почтовѣ“. — Тит. „будова державныхъ желѣзницѣ“ принято безъ дискусіи. Оттакъ приступлено до тит., тракуючому о помощи державы для приватныхъ желѣзницѣ. — Ту забирає голосъ пос. Менгеръ. Оны обговорює дуже широкѣ пытанє принята на етатѣ державы желѣзницѣ повнѣчнои и доказує, що оъ цѣлєвого рѣшеня сего пытанъ зависятъ дуже важнй моменты, относючи-ся до торговлѣ и промыслу. Тарифы желѣзницѣ повнѣчнои утрудняють привозъ галицкогю збѣжа д Вѣднѣ. Зовѣмъ такъ само стоить дѣло и оъ цукромъ, и другими товарами; спровадженъ зъ заграничъ оуть въ цѣнѣ далеко дешовшѣ, оъ жданныхъ въ Австріи, а оему виннй лиш диференціальнй тарифы. Бесѣдникъ просить правительство, чтобы завѣдомило послѣвъ, якѣ дѣло стоить, бо справа се дуже важна для торговлѣ, промыслу и цѣлого господарства. Палата приняла сей титуль. При тит. „Рухъ на желѣзницяхъ деж.“ пос. Рихтеръ домогаєся дешовшѣхъ тарифѣ оособовыхъ оособливо для робѣтниківъ. Тавше жадає выдана закона для урегулѣваня рыбоводства. Пос. Рухъ заявляє, що вѣсь пєтвию сельчанъ, чтобы показати, чого хочуть сельчанє. — Воѣ титулы, надъ котрыми велєся дебата, принято, оtkладаючи дальшу дебатъ до вечерѣ. — Вечеромъ приходить на дневной порядкъ етатъ министерства рѣльництвѣ. Пос. Леблехъ выстуає сь замѣтѣми противъ министра рѣльництвѣ и вносить резолюцію, чтобы граница оъ Румуніи була для ввозу худобы въ кѣлькихъ мѣсяцахъ до року отворена. Пос. Штайдель жадає для лучшой апровизації Вѣднѣ знизженя тарифѣ желѣзничихъ, оособливо на желѣзницѣ повнѣчнои. — Титуль „центральнй зарядъ“ принято. При тит. „культура краєва“ говоритъ Просковецъ противъ знесеню замкненя границѣ. Причиною дорожнѣ мяса оуть самѣ жителѣ Вѣднѣ, котры не ѣдѣтъ нѣчо другого лиш волове мясо. Бесѣдникъ жадає регуляції рѣки Мархъ; черезъ се зыкалось-бы павошика а посередно и рѣшлось-бы пытанє апровизації Вѣднѣ. Прочій титулы принати майже безъ дебаты, почѣмъ прѣйшовъ подѣ обрады етатъ министерства справедливости. При першомъ тит. забирає голосъ Форегеръ, жалѣся на недостачу легислативной дѣяльности на поли юстиції и доказує, що экономичнй отношеня wymagaють конечо реформы цивильного процесу. Дальше выстуає бесѣдникъ противъ уживаня словенскои мовы въ судѣ и заявляє, що лиш нѣмецкй судія безстороннй. По бесѣдѣ Форегера, котрой задала загалного змучєня майже нѣкто не слухавъ, замкнено дебатъ оtkладаючи дальшй наряды до середы.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Бувшій министръ царского двора гр. В. Т. Адлербергъ померъ 20 с. м. въ Петербурзѣ въ 91 роцѣ житя. Похоронъ отбуєся 22 с. м. По отпращєнню богослужєня въ церквѣ, тѣло покійника понєсєно на кладовище Волково. За домовиною поступали царъ и великй князь на коняхъ а царица и дамы придворнѣ въ каритахъ. — До Петербурга прѣйхавъ нѣмецкй романиєтъ Шпильгагенъ, по поводу выставленя новои егю штуки на петербургскй сєнѣ. Численна публика зобрѣвнѣна на двѣрцѣ желѣзницѣ привитала его громкимъ покликомъ а Краєвскій (бувшій редакторъ „Голоса“) промовлявъ до него въ довшой бесѣдѣ вытѣючи его въ имени цѣлого мѣста. — Зъ Одессы надхотѣвъ вѣсти, що тамошннй ген. губернаторъ написавъ письмо до англійского консуля, въ котромъ жалѣся, що англійскй корабль приязѣтъ до Одессы не только фальшнй грѣшѣ шаперовъ и прокламації революційнй, але навѣтъ и динамитъ; були навѣтъ случѣи, що англійскй моряки прѣйхавши до Росіи, оказалися тутъ соціалістами. Все то каже ген. губернаторъ може дуже векористно вилынути на торговлю Англій. Доносятъ такожъ, що въ Одессѣ полиція арештувала якогось Кокушина, котрого справа має бути въ звязи сь убійствомъ Судейкина. Его арештовано на подставѣ доносу зъ Константинополя, зъ отки оны прѣйхавъ на парохѣдѣ „Чарицнцѣ“. Въ дорожѣ пильнували его цѣлнй часъ перебраннй полиціанты и арештували его зарѣвъ по прѣздѣ до Одессы ще така на парохѣдѣ, отвезєно якѣ здєса до Петербурга. — Комисія туркестаньска займаєся пытанємъ справѣма Туркестану. Правительство хоче оъ неѣ почути, чи задержати и дальше въ Туркестанѣ голову управу, чи перенєсти еѣ де якогю другого мѣста, а потому жадає, чтобы комисіи сѣ виробила новнй проектъ уподаткованя и подала способъ збираня податковѣ; дальше хоче тамъ правительство зовѣмъ зреорганизовати судѣвннцтво и завєсти якѣ способъ наводнованя крѣву.

Нѣмеччина. Найважнѣйшою и наибольшє займачючою справою нѣмецкого парламенту єсть дебата надъ продовженемъ закона о социалістахъ и результаты сєи дебаты. Вже третій разъ розбарєся оъ 1878 р. сєй законъ и все таки

показуєся, що отанъ выемковнй и всякѣ законы о социалістахъ не только не можѣтъ зовѣмъ агнєсти руху соціального але навѣтъ хочъ-бы лишъ на якѣсь часъ затамувати. Министеръ Путткамеръ самѣ-жє заявивъ, що законъ о социалістахъ зарадѣвъ лиш „въ частѣ“ и „яко тако“ алому и жадає для того его продовженя, а кн. Бисмаркъ жадає навѣтъ, чтобы палата зарѣвъ постановила сєй законъ продовжити и не отсылала его до комисіи, бо оны уважавъ-бы се лишъ неприхильностєю для правительства. Сталося по сѣи причинѣ, що кожде сторонннцтво хоче се критичнєе положєньє використати для себе: якъ центрнѣмъ такъ и постоуповѣ, социалісты, оронннцтво вольнодумнєе а навѣтъ и Поляки. Въ имени снхъ послѣднихъ промовлявъ кс. Ягдєвскій и доказувавъ, що теперѣшне положєньє Польщѣ дуже спрѣєе социалістамъ; для того кн. Бисмаркъ повнѣнє старатися освободити Польшу оъ гнєту, въ якій она черезъ роздѣлѣ минувогю року пошла. Дебата сѣ завѣдо займачюа, чтобы сѣ помннута мовчки, для того оставляємо сѣбѣ на другій разъ ообщрѣйше о нѣй поговорити. — После „Köln. Ztg.“ мавъ Шлеєцеръ заявити чъ Ватиканѣ, що правительство пруске предложитъ въ короткомъ часѣ сѣймови новнй церковно полѣтатчнй законъ, котрый обѣймає-бы не лишъ справу духовныхъ семинарій але и власть судову епископѣвъ, судъ церковнй и обовязокъ заявляюаня. Сѣ вѣсть згоджувалася-бы сь постоупованемъ Виндгорета въ парламентѣ и поєсанє, для чого оны при дебатѣ надъ закономъ о социалістахъ не выстуаєвъ зовѣмъ отверто. — Цѣсаръ нѣмецкй прѣймаєъ 21 с. м. кн. Орлова на торжественной аудієнціи. — Зачувати, що сь концємъ сєго тыждня парламентъ нѣмецкй буде замкнєннй.

Италія. Кризисъ кабинету Депретиса вже знову залагоджена. Король поручивъ самому Депретисови зложити новнй кабинетъ. Причиною кризисъ министерскои будѣвы выборъ маршалка палаты послѣвъ по усугулєнню Фаринѣ-ою. Пентархисты, т. е. прѣхильники давныхъ министрѣвъ сь Кристиниѣ и Накотерою на передѣ, завлялося були звлатити кабинетъ Депретиса, такъ що сѣй бувъ примушеннй окликати ажъ наряду для сѣбнои акції при выборѣ. Депретисъ предлагавъ на нового маршалка пос. Конинио и робивъ зъ сего навѣтъ квестію кабинету. При выборѣ Конинио одержавъ большоть, але положєньє кабинету мимо того не полѣвшилось, такъ що Депретисъ муєвъ остаточно податися до диміссіи. Въ понедѣлокъ на консисторіи именувавъ папа двоухъ кардиналовъ и кѣлькихъ епископѣвъ. Ходятъ вѣсти, що папа постановивъ выѣхати зъ Риму. „Osservatore“ каже, що папа лишъ для того не покидає Италіи, бо сѣи дуже любить. Наколи-бъ папа выѣхавъ зъ Италіи, то вѣь народы станули-бъ въ его оборонѣ, а тогды снало-бъ нещастєе на тыхъ, що не дають ему оспокойно проживати въ Италіи.

Египетъ. Зъ Каира доносятъ, що цѣлнй Берберъ взорохованъ. Ворохобники окружили Хартумъ зѣ вѣсьхъ сторѣвъ и отъяли вояку звязъ мѣста сь провинцією. Положенє ген. Гордона єсть дуже прѣкрє, хочъ поки-що це не дуже небезпечнє. Зъ Берберу выслано двоухъ посланцѣвъ до Гордона сь логіями. Кореспондентъ „Standard“ розговорювавъ сь однимъ знакомымъ шейкомъ и довѣдавъ оъ него, що пригнетєньє ворохобнѣ въ Суданѣ ннѣ такъ само не можливе, якѣ не можливе отгорєньє комуникації сь Берберомъ. Давнй прѣхильникъ Османа Дигмы зовѣмъ его не опустити и вєсєда повно ворохобникѣвъ; цѣлє войско англійскєе въ Свакнмѣ не прѣдѣтєся до нѣчого, наколи Англїчанє не оєсадыть войскомъ цѣлой дороги до Берберу.

НОВИНКИ.

— Паминяльнєе богослужєньє за упокой душѣ бл. п. Амвросія Яновского отбулося предвечєра въ церквѣ Успенія Пр. Богородицѣ велимъ торжественно заходомъ рускихъ товариствъ, а имено Ставропиг. Института, Педагогичного товариства, Народного Дому и др. На тетраидѣ, украшєнємъ зелєнєю и цвѣтѣми, видѣлося въ прехорошомъ вѣнку сь надшєсо „Рускєе товариство педагогичнєе своему першому головѣ“, портретъ покійного, а подѣ нимъ другій такѣ-жє вѣнокъ сь надшєсо: „Товариство „Просвѣта“ многозаслужєному Мужєви“, окружавъ трираменнй крєстъ. Богослужєньє, котрє отпращивъ Прєсєв. еп. Сильвєстеръ въ асиєтѣ крилошанъ, многыхъ львовскихъ священникѣвъ и хору пѣтѣмѣвъ духовнои семинарії, продолжалосъ оъ 10 год. рано до 1 зъ полуднѣ. Въ оѣмъ сумнѣмъ богослужєнню взяли оособєну участь львовскй профессоры рускои и нѣмецкои гимназій, а зъ инспекторѣвъ бачили мы лишъ п. Чарковскаго. Прѣбули такожъ ученицѣ дѣвочого воспиталища Василиянокъ. Жалѣ лишъ, що жадець зъ рускихъ катихѣдѣвъ, не сказавъ въ церквѣ прощального слова упокоившю-ся на чужинѣ дѣятельно многозаслужєному педагогови, для котрого заслугъ и характеру навѣтъ польскй газеты муєять мати повну честь. Его праця, труды и вытревѣлѣньє нехай для кождого зъ нашихъ педагогѣвъ будутъ примѣромъ до безустанныхъ трудовъ на нивѣ нашего шкѣльництва, а для всѣхъ Русинѣвъ заохотою до що-разъ большыхъ подвиговъ въ нашихъ народныхъ дѣлахъ. Память пок. Амвросія Яновского нехай трєває у насъ оъ рода въ родѣ!

— Роковини смерти Т. Шевченка въ Петербурзѣ. Въ Петербурзѣ, 25 сѣ ст. лютого, святкували Украинѣ и почитателѣ музы Т. Шевченка память его вокально музыкальнымъ вечеромъ, въ котромъ взяли участь звѣстнй артисты и артистки, якѣ

Сіонєцка, Стравннскій, Рядновъ, Пуостернакъ, Веревкина и др. Вечеръ прѣминувъ дуже оживлено и подавъ публїцѣ случѣи, досытѣ рѣдкѣ въ Петербурзѣ, почути хорошй малорускй сѣвѣ. Програма була зложена зъ самыхъ добраннхъ творѣвъ пп. Лосєнка, Нѣчиньского, Рубца, Слячка и народныхъ пѣсенъ отѣиваннхъ хоромъ.

— Пос. о. Ннѣ Сѣчиньскій прѣбуєтъ въ понедѣлокъ сєго тыждня до Львова и, якѣ мы вже доносили, взявъ того-жѣ дня участь въ засѣданю „комитету помѣщичного“ для ликвидации рускйского банку, прѣдлагаючи комитетови сѣбѣ проектъ ликвидации. Комитетъ постановивъ рѣшити проектъ о. Сѣчиньского на засѣданю для олдѣвочого. Другого дня, во второкъ, комитетъ откнєвъ проектъ о. Сѣчиньского, а бѣтъ заявивши, що не можѣ дальше аѣ хвалѣ засѣдати въ томъ комитетѣ и зъ него выстуає, — справдѣ зарѣвъ такѣ выстунѣвъ.

— Другй вечерннцѣ „Рускои Бєсѣды“ въ Тернополѣ въ недѣлю 11 (23) марта удалєся якѣ не можна лучше, хочъ снмъ разомъ число гостей майже о половину було менше, якѣ попереднои недѣлѣ. Замѣсцевѣхъ членѣвъ мало було задля поганогю дороги, але несприятнѣньє деякихъ мѣсцевыхъ роднѣвъ рукахъ впадала кождому въ око, тымъ бѣльше, що програма вечерннцѣ була добре обдумана и гарно переведєна. Вечерннцѣ розпочалосъ отчитѣмъ пров. Левичкогю о Шевченковыхъ „Неофитѣхъ“. Прелегентъ подавъ напередѣ дуже пластычнй поглядъ на историчннй розѣвъ руского народа, а перейшовши оттакъ на Шевченка и его „Неофитѣ“ пояснѣвъ и оцѣнивъ сѣй творѣ и его прѣвѣднй мысли а наконецъ выконувъвъ зъ того дуже зручно, що и мы не повннй упадати на дуєвъ, а зъ пожертвованемъ и вытревѣлѣностєю трудитися для народнои идеѣ. Гостѣ приняли сѣй отчитѣ грѣмкимъ ослєсканємъ. Дальшй точки програмы: мужєскй хоръ, секететъ смычковый и хоръ мѣшаннй зъ „Подѣбрѣнѣ“ були выконанн зовѣмъ поправно членами товариства, до чого зновъ чимало причинились звѣстнй вже зъ першыхъ вечерннцѣ рускй красавицѣ п-ны Крушельницкй. Дотеперѣшнй вечерннцѣ показали наглядно, що мѣжѣ членами товариства находится силы, зъ котрыхъ дасть оя сь часомъ утворити сталый хоръ и оркєстра, и маємо надѣю, що заходы п. дра В. Зарницкогю и о. Крушельницкогю въ томъ вглядѣ увѣнчаються багачнымъ успѣхомъ. Окрѣмъ того декламувавъ п. Л. „Гамалію“ Шевченка оъ такимъ арозумѣньемъ, що на неумовнои ослєскѣ гостѣй муєвъ выголосити ще другу декламацию. После того олдѣвували товарискй игры, а гостѣ бавились такъ добре и сердечно, мовъ-бы одна родина. До веселого настрою забавы чимало причинився п. Л. своєю сатиричною импровизацією, такъ що доперва пѣзно въ ночи гостѣ розѣйшлися додѣвъ. — Выдѣлѣ докладєе всякого старєня, щобъ програма двоухъ послѣднихъ вечерннцѣ 18 (30) марта и 25 марта (6 цвѣтнѣ) була ще бѣльше урозмаєчєна а можна надѣятися, що нязька вступна оплата (въ порѣвнаню сь нншими тутешными товариствами) и хороша цѣлѣ, якѣ и добѣрна програма стягнутъ численныхъ гостей.

— Похоронъ бл. п. А. Товарищикогю посла до рады держ. зъ мѣстѣ Ярославъ-Решѣвъ, отбуєся у Вѣднѣ 23 н. ст. марта. Покойникъ бувъ гр. кат. о-бряду, то-жѣ тѣло помершого прѣвезєно насамєрєдъ до церкви св. Варвары, де отпращивосѣ заупокойнєе богослужєньє, а зъ отки отвезєно на вѣдєвскєе центральнєе кладбище и похоронєно въ власномъ грѣбѣ. Похоронъ провадивъ пос. о. І. Озарєкєвичъ.

— Зъ Рышновѣи Волѣ пишуть намъ: „Дня 22 с. м. бувъ у намѣвъ сєлѣ жандармъ зъ Ярослава, чтобы слѣдити нашу читальню; розпытувавъ: кто до неѣ належитъ, якѣ книжки має читальня, чи въ нѣй не водѣтєся политичнй розмовы и т. п. Вже й жандармы берутъ въ оѣбку нашу бѣдну читальню! (Прим. Редакції. Жандармъ розпытує про читальню зъ поручєня ц. к. старосты, а що старосты вєсєда поручаютъ се дѣло жандармамъ, се рѣчь звѣстна. Только жѣ члены читальнѣ не потребують нѣ крихты обавлятися такой контролѣ, бо она ннѣ нѣчого не може пошкѣдити, если только постоупѣтъ сѣбѣ после статутѣвъ и не допускатєся нѣчого противозаконного. На случѣе же, коли бѣ чи жандармъ, чи ц. к. староста надѣ-ужили своєи власти, то оуть вышій инстанціи, у котрыхъ можна добиватися належного права читальни, затверженюму ц. к. намѣстннцтвомъ товариству).

— Университетъ львовскй, основаннй 21 жовтня 1784 р. цѣсарємъ Йосифомъ II., будє сєго року оходити 100 тнѣ роковини свогю существованя. Першій его онователь надѣлѣвъ бувъ его чотырма факультєтѣми а выклады рѣспѣчалосѣ въ оєнн 1784 р. Пѣзвѣйше сполучивъ его цѣсаръ Францъ I. сь университетомъ краковскимъ, а у Львовѣ урядженю лиш лицей для наукъ богословскихъ, правничихъ и филозофичныхъ. Лицей сѣй мавъ однакжъ право надавати отѣпеннй докторѣвъ, и магистрѣвъ и выдѣвати отповѣднй дипломы. Въ 1817 р. замѣнено сѣй лицей знову на университетъ. При лицєю була такожъ гимназія т. з. академична, теперѣшня руска. Давннй университетъ мѣстився на томъ мѣсто, де ннѣ стоить рускй „Народннй Дѣмъ“.

— Платню натихитѣвъ намѣрило правительство урегуловати и задля того поручило намѣстннцтвомъ розслѣдати, кѣлькѣ выдѣтѣвъ на ою цѣлѣ поодинокй краѣ. Зъ надѣлѣныхъ справозданъ показалося, що только одинъ Чєхи выдѣтѣвъ 132.000 зр., а прочѣ краѣ лишє по 1000—8000 зр.!

— Въ Стрию пробувавъ тепєрь совѣтникъ намѣстннцтва п. Винтеръ задля слѣдѣтєва въ справѣ сирєновѣрєнь секретаря старєства. Межѣ пошкодованнми оуть: желѣзницѣ арх. Альбрєхта, гр. Кннськй и дєякѣ мѣщанє.

